

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Cluj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie greco-catolică didactică

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	KLR0103 Bioetică						
2.2 Titularul activităților de curs	Călin Săplăcan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Călin Săplăcan						
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					6
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	48				
3.8 Total ore pe semestru	96				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	•
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe <ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea și înțelegerea relației dintre antropologie și bioetică - Explicarea contextului apariției bioeticii - Formularea problemelor specifice bioeticii într-o perspectivă creștină (sterilitatea, contracepția, eugenismul, grefa de organe, sănătatea-boala, etc.) • Abilități <ul style="list-style-type: none"> - Reflecții privind tipurile de antropologii utilizate în bioetică - Aplicarea perspectivelor antropologice creștine în rezolvarea problemelor bioeticii • Competențe <ul style="list-style-type: none"> - Formarea și consolidarea unor atitudini critice privind raportul dintre antropologie și bioetică
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea perspectivelor creștine din bioetică la nivel pastoral • Abilitatea de a utiliza raportul dintre antropologie și bioetică în evaluarea unei disertații

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Cursul prezintă pe scurt natura bioeticii, istoria ei și locurile unde aceasta se elaborează. Problemele de bioetică sunt pe prima pagină a actualității și a cercetărilor teologice. Progresele realizate în ultimele decenii în ceea ce privește igiena vieții și a tehnicilor medicale, conduc înspre o creștere remarcabilă a duratei de viață. În același timp asistăm la o oarecare ștergere a frontierelor dintre viață și moarte, și într-o oarecare măsură a dezaproprierii morții de către muribund.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - abordarea unor chestiuni actuale în materie de bioetică (viață, sănătate, moarte, sterilitatea, contracepția, eutanasia, grefa de organe, tratamentul durerilor, manipulările genetice, etc.), ce duc la situații etice și umane inedite care atestă ezitățile și fluctuațiile recente la nivel de dezbateri, cu un puternic impact mediatic. - importanța pentru teologi de a sesiza faptul că aceste dezbateri ating însăși viața, identitatea, misterul persoanei în relația ei cu Dumnezeu - implicațiile practice legate de acompanierea muribunzilor, refuzul obstinărilor terapeutice iraționale, angajamentului solidar cu persoanele care suferă și care mor.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1. Contextul apariției bioeticii <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea tehnologică - Revoluția terapeutică - Revoluția biologică - Chestiuni inedite <p>«Éthique et génétique» in <i>Concilium</i>, nr. 275, 1998. Călin, SĂPLĂCAN. «Antropologie și bioetică. Argumentul persoanei» - in <i>Studia Universitatis Bioethica</i>, anul I, nr.2, ClujNapoca, 2007, p.68-75.</p>	Prelegerea și dialogul	
Curs 2. Nașterea bioeticii <ul style="list-style-type: none"> - apariția problematicii bioeticii 	Prelegerea și dialogul	

<p>- Paternitatea termenului „bioetică” - caracteristicile bioeticii nou-născute</p> <p>«Éthique et génétique» în <i>Concilium</i>, nr. 275, 1998. Călin, SĂPLĂCAN. «Antropologie și bioetică». Argumentul persoanei - în <i>Studia Universitatis Bioethica</i>, anul I, nr.2, Cluj Napoca, 2007, p.68-75.</p>		
<p>Curs 3. Viața și sănătatea</p> <ul style="list-style-type: none"> - Schimbare în reflecția etică în raport cu sănătatea - Definiții ale sănătății - sinuciderea <p>Partick, VERSPIEREN. „Vie, sante et mort” în <i>Initiation a la pratique de la theologie</i>, vol.4, Paris, Cerf, 1993, p.359-396.</p>	Prelegerea și dialogul	
<p>Curs 4. Boala și recurgerea la medic</p> <ul style="list-style-type: none"> - raportul sănătatea-boală - îngrijirile - responsabilitatea medicului despre starea și tratamentul propus - libertatea bolnavului în fața tratamentului - suferință și demnitate umană <p>Călin, SĂPLĂCAN. „Contract de îngrijiri medicale” vs „Pact de îngrijiri medicale” Perspective etice” în <i>„Medicii și Biserica. Volumul X,, Cluj-Napoca, Renașterea</i>, 2012, p.63-72.</p> <p>Partick, VERSPIEREN. „Vie, sante et mort” în <i>Initiation a la pratique de la theologie</i>, vol.4, Paris, Cerf, 1993, p.359-396.</p>		
<p>Curs 5. Informarea bolnavilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnostic - libertatea bolnavului <p>Partick, VERSPIEREN. „Vie, sante et mort” în <i>Initiation a la pratique de la theologie</i>, vol.4, Paris, Cerf, 1993, p.359-396.</p> <p>Călin, SĂPLĂCAN. «Ethique, santé et conflits de valeurs» în <i>Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Philosophia</i> 1, 2013, p.43-53.</p>		
<p>Curs 6. A muri și moartea</p> <ul style="list-style-type: none"> - o nouă experiență a temporalității - apariția angoasei - grade ale capacității de decizie libere și luminate - nevoile muribundului - acompanierea muribundului <p>Partick, VERSPIEREN : <i>Face à celui qui meurt</i>, Paris, DDB, 1984.</p> <p>Călin, SĂPLĂCAN. «Etica grijii, vulnerabilitate și acces la îngrijiri» în <i>Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Philosophia</i>, nr.1, Cluj Napoca, 2013, p.11-17.</p>		
<p>Curs 7. Înverșunarea terapeutică și îngrijirile medicale proporționate</p> <ul style="list-style-type: none"> - problema absenței terapeutice 		

<ul style="list-style-type: none"> - acte medicale inutile - tratamente disproporționate - comunicarea între actorii implicați <p>Paul RICOEUR. Lestroisniveaux du jugement médical, <i>Esprit</i>, n° 227, décembre 1996, p. 21-33.</p> <p>P. VERSPIEREN, <i>Face à celui quimeurt</i>, chap. 3, La décision de s'abstenir de certaines thérapeutiques, 9e édition, 1999, p. 25-42.</p>		
<p>Curs 8. Semnele morții și transplantul de organe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Semnele morții - convicții religioase - caracterul uman al cadavrului - raportul la familia defunctului - <p>Partick, VERSPIEREN. „Vie, sante et mort” in <i>Initiation a la pratique de la theologie</i>, vol.4, Paris, Cerf, 1993, p.359-396.</p>		
<p>Curs 9. Eutanasia</p> <ul style="list-style-type: none"> - moartea: un drept al omului? - interzisul omuciderii: funcția socială - jocul culpabilității <p>Christoph, (von) SCHÖNBORN: <i>Oamenii, Biserica, Tara</i>, București, Anastasia, 2000, p.169-186.</p> <p>Partick, VERSPIEREN. „Vie, sante et mort” in <i>Initiation a la pratique de la theologie</i>, vol.4, Paris, Cerf, 1993, p.359-396.</p>	Prelegerea și dialogul	
<p>Curs 10. Accesul la îngrijiri</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vulnerabilitate - Acces la îngrijiri <p>Călin, SĂPLĂCAN. „Instituții și organizații în îngrijirile de sănătate” in <i>Instituții și sisteme de sănătate</i>, Iași, Polirom, 2015, pp.38-50.</p> <p>Călin, SĂPLĂCAN. „Appeal to Justice in Access to Health Services for Vulnerable Individuals and Groups” publicat în Social Research Reports, 2013, vol. 24, pp. 16-24.</p>	Prelegerea și dialogul	
<p>Curs 11. Locul argumentului antropologic în bioetică.</p> <ul style="list-style-type: none"> - argumentele de „persoană”, „persoană potențială” - retur critic la conceptul de „persoană” în bioetică <p>Tristram ENGELHART. <i>The Foundations of Bioethics</i>, New-York, 1986</p>	Prelegerea și dialogul	
Curs 12. Bilanț		
<p>Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ***<i>Biologie, médecine et éthique</i>. Textes du magistère catholique réuniset présentés par Patrick Verspieren, Paris, Centurion, 1987. - Călin, SĂPLĂCAN. «Antropologieși bioetică. Argumentul persoanei» - in <i>Studia Universitatis Bioethica</i>, anul I, nr.2, ClujNapoca, 2007, p.68-75. - Marie-Louise, LAMAU. «Le recours à la notion de dignité dans les questions soulevées par la fin de vie», in <i>Supplément</i>, nr.191, décembre, 1994, p.145-174. - Partick, VERSPIEREN. „Vie, sante et mort” in <i>Initiation a la pratique de la theologie</i>, vol.4, Paris, 		

Cerf, 1993, p.359-396. - Partick, VERSPIEREN. <i>Face ă celui qui meurt</i> , Paris, DDB, 1984. - Tristram ENGELHARDT. <i>Fundamentele bioeticii crestine</i> . Ed. Deidis, Sibiu, 2005. - Isidor, CHINEZ. <i>Bioetica. Responsabilitatea față de viața umană</i> . Ed. Sapientia, Iași, 2015. - Elio, SGRECCIA; Victor, <i>Manual de bioetică</i> , Ed. Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 2001. - Documentele magisteriale: <i>Humanae vitae</i> (1968); <i>Evangelium vitae</i> (1995); <i>Donum vitae</i> (1987); <i>Dignitatis personae</i> (2008). - Maria Luisa, DI PIETRO. <i>Bioetica, educația și familia</i> , Iași, 2019.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Sem 1. Prezentare seminar și împărțire sarcini	Dialogul	
Sem 2. Bioetica: origini, răspândire și definiții	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 3. Justificare epistemologică. Formarea gândirii bioetice și metodologia cercetării în bioetică	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 4. Manipularea și ingineria genetică	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 5. Diagnosticarea prenatală	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 6. Clonarea umană: aspecte etice	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 7. Bioetica și avortul	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 8. Bioetică, sexualitate și procreare umană	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 9. Bioetica și tehnologiile de fecundare umană	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 10. Bioetica și sterilizarea	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 11. Bioetica și experimentul asupra omului. Experimentul clinic cu medicamente	Analiza de texte și dezbateră	
Sem 12. Bilanț	Analiza	
Bibliografie Elio Sgreccia. <i>Manuel de bioéthique. Les fondements et l'éthique biomédicel</i> . Paris, Mame/Edifa, 2004. Ghislaine, CLERET DE LANGAVANT. <i>Bioéthique. Méthode et complexité</i> . Québec, PUQ, 2001.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

•
---

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- cunoașterea paradigmelor din bioetică, a conceptelor fundamentale - capacitatea de a dezvolta o argumentație proprie (opinii și convingeri personale) în raport cu temele studiate	Colocviu	50%

	- participarea activă la curs	Verificare continuă	10%
10.5 Seminar/laborator	Activitate seminar	Verificare continuă	20%
	Referate/eseuri/traduceri/proiecte, etc.		20%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Definirea conceptelor prezentate și a poziției Bisericii participarea la minim 90% din seminarii 			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

15.03.2025

Călin Săplăcan

Călin Săplăcan

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

25.04.2025

Marius Furtună